

VALDĪBAS VĒSTNESIS

Maksa par „Valdības Vēstnesi”:
 ar piesūtīšanu: bez piesūtīšanas
 par: (saņemot eksped.) par:
 gadu Ls 22,— Ls 18,—
 1/2 gadu 12,— 10,—
 3 mēn. 6,— 5,—
 1 2,— 1,70
 Par atkalpārdevējiem —,12 Par atsevišķu numuru —,10

Latvijas valdības
 iznāk katru dienu, izņemot

Redakcija:
 Rīgā, pili Nr. 2. Tel. Nr. 20032
 Runas stundas no 11—12

oficiālais laikraksts
 svētdienas un svētkudienas

Kantoris un ekspedīcija:
 Rīgā, Pili Nr. 1. Tel. Nr. 20031
 Atvērts no pulksten 9—3

Sludinājumu maksa:
 a) tiesu sludinājumi līdz 30 vienlīdzīgām rindām Ls 4,—
 b) par katru tālāku rindām —,15
 citu iestāžu sludinājumi par katru vienlīdzīgu rindām —,20
 c) no privātiem par katru viensl. rindām (par obligat. sludin.) —,25
 d) par dokumentu pazuudēšanu no katras personas —,80

№ 34 Sestdien, 12. februārī 1927. g. Desmitais gads.

Pārgrozījums obligatoriskos noteikumus iedzīvotājiem lopu mutes un nagu sērgas apkarošanas apvidū
 Termina pagarināšana paziņojumu iesniegšanai 1926. g. ienākumiem.
 Rikojums par preču saņemšanu bez muitas un akcizes „Julius Potempa” akciju sabiedrībai
 Pārgrozījums rikojumā par tranzita sāls pārstrādāšanu.

Valdības rikojumi un pavēles.

Pārgrozījumi obligatoriskos noteikumus

iedzīvotājiem lopu mutes un nagu sērgas apkarošanas apvidū,

kas iespiesti š. g. „Valdības Vēstnesā” 16. numurā.

Pamats: Noteikumi par zemkopības ministru tiesību izdot saistošus noteikumus lopu sērgu apkarošanai.
 Ievērojot, ka mutes un nagu sērgas rajonā, sākot no š. g. 25. janvāra, nav ievērojama minētā sērga jaunās saimniecībās, pielaizām obligatoriskos noteikumus iedzīvotājiem lopu mutes un nagu sērgas apkarošanas apvidū šādus grozījumus:

1. Apdraudēto joslu samazināt un skaidri apdraudētā joslā tikai tās saimniecības, kas atrodas 2 km gaisa līnijā no sērgas rajona robežas.
 2. No apdraudētās joslas atļauts izvest ar veterinārārsta apliecībām dzīvus teļus uz Dobeli pārdošanai un nokaušanai vietējā lopkautuvē.
 3. No apdraudētās joslas un sērgas rajona atļauts izvest zem veterinār-sanitārās uzraudzības kautus teļus un cūkas uz Dobeli pārdošanai vai uz tuvāko dzelzceļa staciju iekrāvāšanai zem veterinārās uzraudzības vagonos un nogādāšanai pa dzelzceļu uz Rīgu. Vagoni pēc gaļas iekrāvāšanas zem veterinār-sanitārās uzraudzības pamatīgi dezinficējami.
 4. Viss sērgas rajons uzskatams kā viena vienība, kur ierobežojumi atceļami pēc sērgas izbeigšanās un galīgas dezinfekcijas izvešanas, saskaņā ar pastāvīšiem noteikumiem par sērgas punktu mehānisko dezinfekciju.
 5. Šie grozījumi stājas spēkā ar š. g. 15. februārī.
- Rīgā, 1927. g. 10. februārī.
 Ārlietu ministrs M. Skujenieks.
 Zemkopības ministra biedrs A. Fridbergs.
 Administratīvā departamenta direktors Šlosbergs.
 Veterinārvaldes priekšnieks, veterinārārsts Cīrulis.

Rikojums Nr. 25.

1927. g. 9. februārī.

Preču saraksta, kuŗas akc. sabiedrības „Julius Potempa” finiera fabrikai atļauts saņemt bez muitas un akcizes (1926. g. rik. 170 un 183 „Valdības Vēstnesā” 231. un 245. numurā) papildinājums.

Rikojuma Nr. 170 1926. g. 1. pantu, kuŗā uzskaitītās preces un materiāli, kuŗas akciju sabiedrības „Julius Potempa” finiera fabrikai atļauts saņemt bez muitas un akcizes, papildināt ar precēm, kas muiļojamas pēc ievadmitas tarifa 216. panta (grafitkrīts).

Finansu ministrs V. Bastjāns.
 Muiļas departamenta direktors E. Dundurs.

Rikojums Nr. 26.

1927. g. 9. februārī.

Noteikumu par tranzita sāls pārstrādāšanu samāšanu (izsludināti 1924. g. „Valdības Vēstnesā” 225. numurā) pārgrozījums.

Noteikumu par tranzita sāls pārstrādāšanu samāšanu” 9. pantu izteikt sekoši:

9. p. Muiļai jāved norēķini par pārstrādāšanu izdoto sāli atsevišķi par katru partiju (3. p.), un pēc katras partijas pārstrādāšanas jākonstatē varbūtējais iztrūkums attiecīgo nodokļu iekasēšanai (7. p.).

Piezīme. Katra pārstrādāšanai nolemtā sāls partija nokraujama atsevišķi.

Finansu ministrs V. Bastjāns.
 Muiļas departamenta direktors E. Dundurs.

Rikojums.

Pamatojoties uz progresīvā ienākuma nodokļa noteikumu 27. panta piezīmi, pagarinu minētā pantā paredzēto termiņu paziņojumu iesniegšanai par 1926. gada ienākumiem priekš fiziskām personām līdz šā gada 15. aprīlim, bet priekš juridiskām personām līdz šā gada 15. maijam.

Personas, kuŗu vienīgais ienākuma avots — darba alga, kas nepārsniedz Ls 2.000,— gadā, atsvabinātas no minēto noteikumu 27. pantā paredzēto paziņojumu iesniegšanas par ienākumiem un noteikumu 43. pantā paredzētā soda.

Rīgā, 1927. g. 10. februārī. Nr. 12117.

Finansu ministrs V. Bastjāns.
 Nodokļu departamenta direktors F. Kempels.

Valdības iestāžu paziņojumi.

Ziņojums

par izsniegto zaudējumu atlīdzību par sērgu dēļ nogalinātiem un sērgās kritušiem lopiem 1927. g. janvāra mēnesī.

(Lik. kr. 1920. g. 175. un 1922. g. 22.)

1. Jelgavas apr., Mežmuižas pag. Pepju saimniecībā Vilim Zuševicam — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļa nokauto govi	Ls 70,—
2. Tukuma apr., Lestenes pag. Logos Kārlim Mauzitim — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto govi	79,75
3. Daugavpils apr., Višķu pag. Matusanu sādžā Jānim Kokiņam — par trakuma sērgas dēļ nogalināto cūkuvepri	24,—
4. Rēzeknes apr., Sakstīgalas pag. Kristeju ciemā Konstantīnam Runcim — par trakuma sērgā kritušo govi	105,—
5. Madonas apr., Mārcienas pag. Rubenjos Jurim Lapsa — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto bulli	66,50
6. Jēkabpils apr., Seces pag. Kalu-Veģos Kārlim Resčevskij — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto teli	43,50
7. Valkas apr., Smiltēnes pag. Mežmuižas jaunsaimniecībā Jēkabam Zariņam — par trakuma sērgā kritušo teli un tās pašas sērgas dēļ nogalināto govi	142,50
8. Madonas apr., Litenes pag. Pērkoņos Otto Sirmam — par trakuma sērgas dēļ nogalināto bulli	75,—
9. Madonas apr., Litenes pag. Pērkoņos Julijam Viksnīņam — par trakuma sērgā kritušo zirgu-ķēvi	300,—
10. Madonas apr., Krāukļu pag. Krūmiņu jaunsaimniecībā Pēterim Grabanā — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto govi	59,25
11. Madonas apr., Krāukļu pag. Āboliņa jaunsaimniecībā Jēkabam Āboliņam — par liel-	

lopu jaunā karsoņa dēļ nokauto govi
 Ls 62,50 |

12. Tukuma apr., Tumes pag. Skuju mazmājās Jānim Ozolam — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto govi
 68,— |

13. Valmieras apr., Umurgas Vilbakos Fricim Kalniņam — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto govi
 54,— |

14. Madonas apr., Litenes pag. Pērkoņos Augustam Kursietim — par trakuma sērgas dēļ nogalināto zirgu
 150,— |

15. Madonas apr., Sarkaņu pag. Daukstu jaunsaimniecībā Pēterim Svārpstīņam — par liellopu jaunā karsoņa dēļ nogalināto un iznīcināto govi
 102,50 |

16. Cēsu apr., Priekules pag. Lejas-Jukuļos Emmai Galdiņ — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto teli
 16,— |

17. Madonas apr., Kraukļu pag. Lejas-Ierāgos Jānim Muceniekam — par zirgu jauno ienašu dēļ nogalināto zirgu-ķēvi un iznīcinātiem priekšmetiem
 470,— |

18. Tukuma apr., Grenču pag. Graumaļu jaunsaimniecībā Volfgangam Kolam — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto govi
 75,— |

19. Ludzas apr., Zvirgzdienes pag. Kreici muižā Antonīnai Miločīnai — par liellopu jaunā karsoņa dēļ nogalināto un iznīcināto govi
 37,50 |

20. Bauskas apr., Jaunsaulas pag. Kalē os Krišjāņam Dābolam — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto govi
 48,50 |

21. Rīgas apr., Lauberes pag. Kaupiņos Mārtiņam Irbītim — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto govi
 76,50 |

22. Rīgas apr., Bēbru pagasta Lokmaņos pils Jānim Balodim — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto ciltsgāmātā ierakstīto govi
 169,— |

23. Rīgas apr., Kokneses pag. Ērgļu jaunsaimniecībā Nikolajam Džervem — par liellopu jaunā karsoņa dēļ gaļā nokauto govi
 71,50 |

Kopā 2366,50

Veterinārvaldes priekšnieks, veterinārārsts Cīrulis.
 Darbvedis Graudiņš.

Latvijas konsulatam Klaipēdā

telegramas turpmāk adresējamas sekoši:
 Latvijas konsulatam
 Klaipēdā.

Ārlietu ministrijas budžets.

Ārlietu ministrs F. Cielens vakar sniedza preses darbiniekiem pārskatu par viņa vadītās ministrijas budžetu.

Jau budžetu komisijā pie ārlietu ministrijas budžeta 2. lasījuma paskaidroju, ka, uzstādot savu budžetu, ārlietu ministrija vadījās no lētīškiem piedzīvojumiem un štatu samazināšanas principa viscaurim ievērotā, pārbaudot kā centrālā pārstāvībā faktiskā darbību. Vadošais princips, uz kuŗa balstāmās ārlietu ministrija sastādīja savu budžetu, bij Latvijas saimnieciskā stāvokļa uzlabošana, palielinot Latvijas eksportu, slēdzot jaunus saimnieciskus līgumus ar tām valstīm, ar kuŗām mums vēl līgumu nav.

Diemžēl daži laikrakstu ziņotāji vai nu nav sapratuši, ap ko lieta grozās, vai apzinīgi snieguši nepareizus datus par ārlietu ministrijas projektēto un Saeimas komisijā pieņemto budžetu un tamdēļ jākonstatē sekošais:

Pēc ministru kabineta projekta Saeimai iesniegtais ārlietu ministrijas budžets uz 1927/28. gadu iztasijsa ienēmumus Ls 1.229.560,—, izdevumus Ls 2.239.517,—, samazinot izdevumus pret tekošo 1926/27. gadu par Ls 288.697,—. Saeimas budžetu komisija izdevumus samazināja vēl par Ls 3.257,—. Salīdzinot ar ārlietu ministrijas agrāko gadu budžetiem, rodas sekoša aina: 1924/25. g. ārlietu ministrijas izdevumu budžets bij Ls 2.082.000,—, 1925/26. gadu Ls 2.336.000,—, tekošā gadā paredzēti Ls 2.518.000,— un nākošā gadā Ls 2.236.000,—. Tā tad redzam, ka ārlietu ministrijas budžets turas apmēram tai pašā līmenī. Bet tai pašā laikā liela mērā pieaudzis pārstāvību skaits ārzemēs un proti kopš 1925. g. no 90 pārstāvībām līdz 163 1927. gadā. Atzīmējams, ka 1921. gadā bija 24 pārstāvības, 1922. g. 42 pārstāvības, 1923. g. — 74, 1924. g. — 79 pārstāvības. Tā tad redzam, ka ārlietu ministrijas darbs pašiem gādiem vairāk kā dubultojies, turpretim centra darbinieku skaits lielā mērā samazinājies un proti no 132 darbiniekiem 1920. g. līdz 60 darbiniekiem tekošā gadā. Centra darbinieku štati ar katru gadu ārlietu ministrijā samazināti, un proti — 1921. g. bija 90 darbinieku, 1922. g. — 87, 1923. g. — 80, 1924. g. — 72, 1925. g. 72, 1926. g. — 64 un 1927. g. — 60. Arī algoto darbinieku skaits ārzemēs samazināts, un proti: no 181 darbinieka 1921. g. līdz 84 darbiniekiem 1927/28. budžeta gadā un tas neraugoties uz to, ka, kā jau aizrādīts, pārstāvību skaits pieaudzis. Uz 1927. g. 1. janvāri Latvijai bij ārzemēs 162 pārstāvības (pag. gadā 124). No šīm pārstāvībām algotas bij 11 sūtniecības un 1 delegācija pie Tautu Savienības, 5 generalkonsulāti, 7 konsulāti; visas pārējās pārstāvības, t. i. 4 goda generalkonsulāti, 63 goda konsulāti un 71 goda vicekonsulāti nav algoti, bet pa daļai paši uztur valdības ieceltos sekretarus.

Jau atzīmēts, ka paredzēts pārstāvības algoto darbinieku skaitu samazināt un proti par 9 personām, kas stāv sakarā ar sekošām pārmaiņām: stripota sūtniecība Vašingtonā, kuŗas uzturēšana izmaksājā ļoti dārgi — Ls 135.910. Mēs ļoti labi saprotam to lielo lomu, kādu visas pasaules tautsaimniecībā spēlē Ziemeļamerikas Savienotās valstis. Bet tomēr sūtniecības uzturēšana Vašingtonā mums tagad nav pa spēkam un pagaidām jāizizūti ar generalkonsulātu Njujorkā, kuŗa budžets attiecīgi palielināts par Ls 900. Tapat arī atgriezts atpakaļ pie izejas stāvokļa budžets sekretariatam pie Tautu Savienības. Valsts kontrole ministru kabinetā cēla iebildumu pret lielo delegācijas budžetu, kuŗš tagad samazināts par Ls 25.777. Ar to ne mazākā mērā nav teikts, ka mēs grozījuši savus ieskatus par Tautas Savienības nozīmi. Taisni otrādi: valdība ir nodomājusi — pretēji pēdējo gadu praksei — sūtīt uz Tautu Savienības konferencēm delegācijas no Rīgas.

Jau dažus gadus figūrēja budžeta Ls 64.080 priekš generalkonsulāta Brazīlijā, kuŗu tomēr mani priekšgājēji neatvēra, jo acimredzot viņš tur nebija tik vajadzīgs. No jauna atvērta netiek neviena sūtniecība. Kas zīmējas uz konsularām pārstāvībām, tad ir nepieciešamība izveidot mūsu saimnieciskās attiecības ar Balkanu valstīm kuŗas ir mūsu eksportpreču labas noņēmējas. Tas dikteja konsulāta pārorganizēšanu Pragā par

generalkonsulatu, palielinot tomēr izdevumus tikai par Ls 6860. Ari neseno noslēgtais tirdznieciskais līgums ar Vāciju prasā no generalkonsulata Berlīnē lielāku darbību un līdzekļus, kas izsauc šīs iestādes budžeta palielināšanu par Ls 10.000. Tapat arī generalkonsulatam Ļeņingradā izdevumi palielināti par Ls 6000. No jauna paredzēts atvērt karjeras konsulatu mums tik svarīgos Karaļaučos, kas prasa Ls 27.000. Ari mūsu jaunielcelto 2 lauksaimniecības un 1 tirdzniecības atašeja (Londonā, Berlīnē un Maskavā) prasa izdevumu palielināšanu.

Kas zīmējas uz goda konsulatu darbību, tad paredzēts svarīgākos goda konsulatatos iecelt no valdības algotus sekretarus, kas prasa Ls 20.000, bet lielā mērā veicinās mūsu saimnieciskos sakarus un informāciju. Talāk vēl būtu atzīmējams, ka sakarā ar to, ka Maskavā pēdējos gadus daudzās ārzemju valdības iecēlušas savus pārstāvjus un ar to ceļas saprotamā kārtā arī mūsu sūtniecībai lielāki izdevumi, zīmējoties uz sabiedriskiem pienākumiem, tur paaugstināti sūtniecības izdevumi, ieskaitot algu paaugstinājumu par 30% par Ls 18.000 gadā. Atzīmējams, ka sūtnis Maskavā līdz šim saņēma tikai Ls 1000 mēnesī, kas pie Maskavas diezgan dārgiem dzīves apstākļiem ir par maz. Talāk arī sūtniecībai Kaunā izdevumi palielināti par Ls 4000. Kā redzam, izdevumi palielināti veselai rindai pārstāvību, atvejoj arī jaunu konsulatu un ievērojot arī mūsu lauksaimniecības intereses.

Kas zīmējas uz centra izdevumiem, tad tie samazināti par Ls 86522. Tas kļuva iespējams, samazinot dažādus pārvaldes un saimnieciskus izdevumus un samazinot arī centra štatus par 4 personām, pateicoties tam, ka sūtniecības turpmāk norēķināsies par saviem izdevumiem tieši ar valsts kontroli. Tomēr nav jāaizmirst, ka centram jāapkaro nevien algotās pārstāvības, bet arī goda pārstāvības, kuŗu jau ir 162 un nākošā gadā viņu skaits vēl palielināsies. Tas prasa tomēr lielākus kanceļijas izdevumus, informācijas izdevumus un taml. Ari šai ziņā ievērota taupība un pie informācijas darba pievilkti mūsu pārstāvniecību darbinieki, kā arī algotie sekretari, prasot no viņiem arī šai ziņā lielāku aktivitāti. Tādā ceļā izdevās samazināt arī informācijas summas par Ls 85000. Kas zīmējas uz zemāko kalpotāju skaitu, tad nav jāaizmirst, ka pie ārlietu ministrijas personāla ieskaitīti arī tie kalpotāji, kuŗi gadā par ārlietu ministrijas lielo māju, kuŗā atrodas ministru prezidenta dzīvoklis, valsts kanceļa, ārlietu ministrija, mērniecības daļa un dažu ierēdņu dzīvokļi.

Ārlietu ministrijas faktiskās iestādes vajadzības no 16 kalpotājiem apkalpo tikai 4 durvju sargi, 3 ziņneši un 2 aptekšnes. Šo skaits palielināts par 1 ziņnesi un 1 aptekšni, kas izsauc liekus 1170 latus.

Kas zīmējas uz braukšanas naudām, tad neraugoties uz to, ka lauksaimniecības un tirdzniecības atašeju braukšanas naudas nāk klāt un izlaisa 19150 latu, arī šīs summas kopsuma ir samazināta. Nav jāaizmirst, ka braukšanas naudās ietilpst pārcelšanas izdevumi un sūtņu braukšanas uz tām zemēm, pie kuŗām viņi akreditēti, bet pastāvīgi nedzīvo. Tik izdaudzīnātais automobils ir ievests ārzemju žurnālistu un ārzemju viesu diplomātu vajadzībām un viņa eksploataciju paredz sevišķa instrukcija, jau izstrādāta agrākus gadus. Kas zīmējas uz ieņēmumiem, tad tie iztaisa 50% apmērām no ārlietu ministrijas izdevumu budžeta un tā tad faktiski valstij izmaksā ārlietu ministrija arī pat tikpat lētāki. Ari izdevumi pieaug un no 1.014.000 latiem 1925. g. ir 1926. g. pieauguši uz 1,3 miljoniem. Neraugoties uz ārzemju pasu izsniegšanas nodošanu iekšlietu ministrijai, tomēr arī tekošā gadā paredzēts ieņemt ar 1,2 miljoni un tapat arī nākošā gadā. Šie ieņēmumi ceļas no dažādām nodevām, kuŗas iekasē mūsu pārstāvības.

Latvijas ārējā saimnieciskā politika.

Saimnieciskie līgumi ar kaimiņvalstīm. Ārlietu ministris F. Cielens sniedza preses darbiniekiem sekošu apskatu: Uzņemoties ārlietu resora vadību, satapu mūsu saimniecisko līgumu politikā nenormālu stāvokli, jo Latvija ne ar

vienu no viņas kaimiņvalstīm nebija noslēgusi saimniecisku līgumu. Pie šī neatliekamā jautājuma nokārtošanas nekavējoties stājas saimniecisko līgumu komisija, kas pastāv pie ārlietu ministrijas. Strādāts ir stipri daudz — janvārī noturētas 20 sēdes

Kā pirmais šī darba noslēgums ir minams š. g. 5. februārī parakstītais plašais un tāli ejošais muitas unijas līgums ar Igauniju. Vēl pirms muitas unijas spēkā stāšanās, kamēr izvēdis attiecīgos priekšdarbus, Latvijas-Igaunijas saimnieciskai satiksmei jānod juridisks pamats un tādēļ arī muitas unijas līgumā paredzēta pagaidu saimnieciskā līguma noslēgšana, pie kuŗas tūlīt ķersies abas puses. Nenogaidot muitas unijas līguma ratifikāciju, kuŗa notiks vistuvākā nākotnē un viena dienā abos parlamentos, mēs stāsimies pie muitas likmju faktiskas saskaņošanas, kuŗu izveidīs maksimāli plašos apmēros, lai tādējādi jau sagatavotu ceļu kopēja muitas tarifa izstrādāšanai, kāda noteikta muitas unijas līgumā. Šis darbs ir ļoti steidzīgs, jo mēs nevaram novilcināt muitas tarifa pieņemšanu Saeimā. Tapat jau laikus jāpadomā par jauktas komisijas nodibināšanu, kas paredzēta līgumā un kuŗas uzdevums ir izvest unijas priekšdarbus; tā ka šī komisija sāks strādāt tūlīt pēc līguma ratifikācijas grāmatu apmaiņas, tad jau iepriekš jāvienojas par tās sastāvu un darba veidu.

Zīmējoties uz mūsu saimniecisko politiku iepretim Lietuvai, man jākonstatē, ka neatkarīgi no režīma formas un valdību politisko platformu dažādības pie mums un Lietuvā, ārējās saimnieciskās attiecības izveidojot, jāiet pa ceļiem, kuŗi tautsaimnieciski lietderīgi abām valstīm. Mums nebūtu nekās pretim, ja būtu iespējams — noslēgt ar Lietuvu tikpat tālejošu saimnieciskās unijas līgumu kā ar Igauniju. Ja saimnieciskais bloks starp Latviju un Igauniju jau ir ievērojams spēka faktors, kas pārsniedz abu valstu individuālo saimniecisko kopsumu, tad triju valstu bloks vēl jo lielākā mērā paceltu mūsu kopējo spēku un nozīmi pasaules saimniecībā

Ārkārtīgi svarīga ir mūsu saimniecisko attiecību nokārtošana līguma ceļā ar PSRS (Padomju Krieviju). Mēs atzīstam par vajadzīgu noslēgt ar Padomju Krieviju līgumu saimnieciskā līguma, kas bez tirdzniecības jautājumiem regulētu arī visus citus jautājumus, kas stāv ciešā sakarā ar saimniecisko attiecību izveidošanu starp divām valstīm, kā piemēram pilsoņu tiesības, kuŗniecību, dzelzceļu satiksmi, juridisko palīdzību, konsularas lietas u. t. t. Ievērojot, ka šī plašā līguma sagatavošana prasīs lielus priekšdarbus un daudz laika, atzīts par nepieciešamu tuvākā laikā noslēgt pagaidu saimnieciskā līgumu ar PSRS. Saimniecisko līgumu komisija paraleli galīga līguma sagatavošanas darbiem sagatavo pagaidlīgumu pamatā; kad šie priekšdarbi būs veikti, tad nekavējoties tiks uzsāktas tiešas sarunas ar Padomju valdības pārstāvjiem.

Tirdzniecību starp Latviju un PSRS pēdējos trīs gados raksturo sekošie skaitļi (miljonos latu):

	Eksports	Imports
1924	4,5	16,4
1925	7,5	10,6
1926	10,2	11,7

Lai vēl vairāk attīstītu preču apmaiņu ar PSRS, mēs uz savstarpēji komerciāli lietderīgiem noteikumiem būtu ar mieru piešķirt Krievijai zināmus muitas atvieglojumus uz dažām precēm, kā piem. sāls, naftu u. c., prasot no Krievijas attiecīgas kompensācijas muitas nolaidumu formā uz mūsu svarīgākām eksportprecēm, proti intensificētas zemkopības kvalificētiem ražojumiem un tādiem rūpniecības fabriektiem, kuŗiem Krievijā paredzams dābīgs tirgus. Bet ar šiem muitas politikas soļiem, kuŗi notiktu uz Krievijas klauzulas juridiskas bāzes, mums jāatrisina kardinālais jautājums par tirgus nodrošināšanu mūsu precēm Krievijā. Ārējais tirdzniecības monopols, kuŗš regulē PSRS tirdzniecību ar ārvalstīm, var tikt pielietots tādā veidā, ka mūsu izdevumi uz Krieviju reducējas uz nulli un tādēļ ir nepieciešams atrast līdzekļus, kā garantēt noteiktu tirgu mūsu precēm. Šinī nolūkā jāslēdz sevišķa konvencija vai nolīgums, uz kuŗa pamata PSRS apņemas uz ilgāku laiku sprīdi, piem. no 5 līdz 7 gadiem iepirkt noteiktā vairumā un vērtībā mūsu eksportpreces — rūpniecības un intensifi-

cētus lauksaimniecības ražojumus, ar noteiktām garantijām par šo iepirkumu izpildīšanu.

Sakarā ar saimniecisko līgumu jāatrisina arī tranzīta jautājums, jo ir pilnīgi dabīgi, ka pie mūsu dzelzceļu un ostu izmantošanas, kuŗos ir ieguldīti lieli līdzekļi, mūsu galvenai tranzītzeimei, Krievijai, jāspēlē pienācīga loma. Ari šeit PSRS valdībai jāuzņemas garantijas uz ilgāku laiku uz priekšu virzīt noteiktus preču daudzumus tranzītā caur Latviju, tiklab virzienā uz Krieviju, kā arī no Krievijas uz vakariem. Pie šīm garantijām jāievēro arī vēl tas apstāklis, ka aizsātksmes politikas iemesliem tās nedrīkst attiekties vienīgi uz dzelzceļu pārvadājumiem un uz atsevišķiem līniju gabaliem, bet iespējami pilnos apmēros jācenšas panākt mūsu satiksmes tīklā un sistēmās, t. i. ostu un dzelzceļu izmantošanu dabīgā virzienā.

Sakarā ar pagaidu saimniecisko līgumu ar PSRS jānovērs nenormālais stāvoklis, kuŗš radies ar Padomju tirdzniecības pārstāvību un saimniecisko organizāciju līdzšinējo darbību Latvijā. Tā kā starp Latviju un PSRS nebija nekāda saimnieciskā līguma, tad visas šīs iestādes darbojas bez noteiktas juridiskas bāzes un par savām veikalnieciskām operācijām nemaksā nodokļus. Visām šīm organizācijām turpmāk būs jālegalizējas uz Latvijā pastāvošo likumu pamata, kā to jau ir izdarījuši daži PSRS kooperatīvi un naftas sindikāts, kuŗš ir pēdējā Padomju saimnieciskā organizācija, kas uzsākusi darbību Latvijā. Krievijas tirdzniecības pārstāvības un saimniecisko organizāciju tiesības un pienākumi iepretim Latvijas valstij noteikti jānosprauž līguma ceļā, kā tas piem. noticis Vācijā.

Ceturtais kaimiņš, ar kuŗu mēs esam ievadījuši sarunas par tirdzniecības līgumu, ir Polija.

Mūsu tirdznieciskā bilance ar Poliju pēdējos trīs gados ir attīstījusies priekš mums ļoti nelabvēlīgā garā:

	Eksports	Imports
	miljonos latu	
1924	4,9	8,1
1925	4,0	10,4
1926	3,4	16,4

Ja vēl pierēķina importa skaitļus no Dancigas, kuŗi par 90% sastāv no poļu precēm, tad kļūst skaidrs, ka stāvoklis mūsu tirdzniecībā ar Poliju ir pilnīgi neapmierinošs. Par galveno iemeslu tam ir apgrūtināta kontingentu sistēma Polijā, bet arī augstās muitas likmes, un nedrošais stāvoklis poļu bankās un naudas tirgū atstāj savu iespaidu pie mūsu eksporta samazināšanās.

Latvijas valdība, ievadot sarunas ar Poliju, vadās no sekošiem pamatprincipiem:

- 1) Līgumam jābūt uzbūvētam uz vislielākās labvēlības pamata un tam jāsaturs Baltijas un Krievijas klauzulas;
- 2) jāprasa kontingentu sistēmas grozīšanu tai ziņā, ka kontingenti mūsu eksportprecēm tiktu piešķirti uz ilgāku laiku (vismaz uz gadu) uz priekšu, kamēr tagad tos nosaka uz kvartāļiem;
- 3) beidzot jāpanāk importlicenču piešķiršana mūsu eksportieriem, bet nevis Polijas importieriem, kā tas bija līdz šim un kas stipri apgrūtināja daudz maz normalas komerciālas kalkulācijas.

Nokārtojot saimnieciskās attiecības ar kaimiņvalstīm uz līgumu pamatiem un attīstot savstarpēji tirdznieciskos sakarus ar tiem, šie valsts ekonomiskās politikas uzdevumi nekādā ziņā netiek nostādīti pretstatā pret jaunu tirdzniecisko līgumu slēgšanu ar tām Vakar-Eiropas un Amerikas valstīm, ar kuŗām mums vēl nav noslēgti tirdznieciskie līgumi. Attīstot un padziļinot Latvijas saimnieciskos sakarus ar visu pasauli, mums šis darbs jāveic paraleli visos virzienos, kā ar kaimiņiem, tā ar valstīm, ar kuŗām mums nav tiešu robežu. Tikai tādā plašā veidā attīstot saimnieciskos sakarus, mēs veiksīm tos lielos uzdevumus, kuŗus mums uzliek mūsu zemes dabiskais ģeogrāfiskais stāvoklis, ko savā laikā tik spīdoši saprata un novērtēja Krišjānis Valdemārs.

Rīga.

Vācijas valsts aizņēmumu lieta.

Vācu sūtniecība līdz mūs aizrādī, ka darbi vācu valsts aizdevumu zīmju izpirkšanas un apmaiņas lietā attiecībā uz vecajiem īpašniekiem nu jau gandrīz ir beigti, un Vācijas finansu ministrija nolēmusē apmainīt arī jauno aizņēmumu zīmes, t. i. tādas, kas iegūtas pēc 1920. g. 1. jūlija. Pieteikšanās laiks uz šo jauno apmaiņu sāksies ar šā gada 15. februāri un kā paredzams beigsies ar šā gada 30. jūniju. Visus priekšlikumus uz zīmju apmaiņu ņem preti vienīgi Rīgas biržas banka.

Nedēļas ziņojums

par saslimšanas gadījumiem ar lipīgām slimībām Rīgā, ko reģistrējusi no 1927. g. 1. līdz 7. februārim Rīgas pilsētas statistiskā valde pēc ārstu paziņojumiem.

Slimības nosaukums

Paratyphus	Vēdera tūs
Typhus abdom.	Izsitumu tūs
Typhus exanth.	Atgūtas drudzis
Febris recurrens	Purva drudzis
Febris interm.	
Morbus Heine Medin.	Bakas
Encephalitis letharg.	Masalas
Varola et variolais	Sarīks
Morbilli	Sarīks
Scarlatina	Garais klepus
Tussis convulsiva	Difterīta
Diphtheritis	Influenca
Influenca	Azijas kolera
Cholera asiatica	Roze
Erysipelas	Asinsseerģa
Dysentēria	Gimja satūkums (Mumps)
Parotitis epidemica	
Trachoma	
Mening. cerebrosp. epid.	
Lyssa	
Lepra	Spītalība

Māksla.

Nacionālā opera. Šovakar japāņu dziedātājas Teiko Kivas viesizrādē. M-me Butterfly. Teiko Kiva Čo-čō-san lomā. Pārjūrijas lomā Nikolajs Vasiljevs, Alberts Verners, Elza Žubīte, Richards Pelle un citi. Dirģents Jānis Medīns. Biļetes dabūjamas vairs tikai apbežotā skaitā. — Svētdien, 13. februārī, plkst. 2 dienā 25. tautas izrādē balets „Kopelija”. Piedalās Aleksandra Feodorova un visa baleta trupa. Dirģents Jānis Medīns. — Pulksten 7.30 vakarā „Meitene no Kalifornijas”. galvenā diriģenta Emila Kuperā vadībā. Šis operas īpatnējais eksotiskais teksts ir viens no dramatiski spēcīgākām operliteratūrā. — Haler operas „Zīdiēte” pirmizrāde Nacionālā operā otrdien, 15. februārī.

Nacionālais teatris. Sestdien, 12. februārī, pulksten 7.30 vakarā L. Urņanceva drama „Vera Mirceva” ar Liliju Stengeļi tūtuja lomā. — Svētdien, 13. februārī, pulksten 2 dienā Kārja leviņa komedija „Putras Dauka precības”. Pulksten 7.30 vakarā A. Upiša komedija „Kaijas lidojums”. — Otrdien, 15. februārī, pulksten 7.30 vakarā tautas izrādē Sardū komedija „Madame Sans Gēne”. — Trešdien, 16. februārī, pulksten 7.30 vakarā pirmo reizi šinī sezonā Bizona drama „Nepazīstamā”.

Dalles teatris. Sestdien, 12. februārī, pulksten 7.30 vakarā, uz „Nezināmo ostu”. — Svētdien, 13. februārī pulksten 2 dienā tautas izrādē „Preilenite”, pulksten 7.30 vakarā. „Uz nezināmo ostu”. — Otrdien, 15. febr., pulksten 6 vakarā kareļļu izrādē „Uz nezināmo ostu”.

KURSI.

Rīgas biržā, 1927. gada 12. februārī.

Devīzes	
1 Amerikas dolars	5,184—5,194
1 Anglijas mārciņa	25,145—25,200
100 Francijas franku	20,20—20,60
100 Belgas	71,80—72,35
100 Šveices franku	99,35—100,35
100 Itālijas liru	22,15—22,55
100 Zviedrijas kronu	138,00—139,00
100 Norvēģijas kronu	133,40—134,40
100 Danijas kronu	137,85—138,85
100 Čehoslovākijas kronu	15,25—15,55
100 Holandes guldeņu	207,00—208,00
100 Vācijas marku	122,45—123,60
100 Somijas marku	12,97—13,17
100 Igaunijas marku	1,37—1,385
100 Polijas zlotu	54,00—64,00
100 Lietavas litu	50,70—51,70
1 SSSR červeņecs	—
Dārgmetalli:	
Zelts 1 kg.	3425—3440
Sudrabs 1 kg.	94—100
Vērtspapīri:	
50% neatkarības aizņēmums	98—100
40% Valsts prem. aizņēmums	98—100
60% Zemes bankas ķīlu zīmes	92—93
80% Hipoteku bankas ķīlu zīmes	95—97

Rīgas biržas kotācijas komisijas priekšsēdētājs J. Skujevičs
Zvērināts biržas maklers M. Okmitāns

Literatura.

- Atpūta. № 119. — 1927. g. 11. februārī (Preses balles numurs.)
- Jaunā Nedēļa. № 6. — 1927. g. 11. februārī (Preses balles numurs.)

